

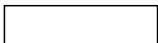

Запад је давно претворио исламске земље у своју башту, одакле црпи нафту, гас и радну снагу. Али, сада се ситуација мења. Запад је под теретом властитих проблема ослабио, и због тога је спласнуо његов стисак. Утицај Запада је већ недовољан, да би се исламски Исток задржао у покорности. Низ револуција које се тамо одвијају, уз све њихове различите тенденције, снажно ће ударити управо по Западу, и убрзати развој опште кризе у границама Велике Европе и САД.

То да је Запад 2000-их година ослабио, изгубио економско, технолошко и друго лидерство у свету, очигледна је чињеница о којој се у последње време много говори и пише. Запад је хронично заостајао по темпу развоја иза других економија, укључујући и тако велике, као што су индијска и кинеска.

Табела бр. 1

Економски и демографски индикатори кризе Запада 2000-тих година

Француска

Немачка

САД

Италија

Не може се слабити некажњено

Пише: Сергеј Исрапилов
понедељак, 14 новембар 2011 12:12

В. Британија

Јапан

Кина

2000

2008

2000

2008

2000

2008

2000

Не може се слабити некажњено

Пише: Сергеј Ибрапилов
понедељак, 14 новембар 2011 12:12

2008

2000

2008

2000

2008

2000

2008

Удео земље у светском извозу (%)

4,7

3,8

8,6

9,1

Не може се слабити некажњено

Пише: Сергеј Ибрапилов
понедељак, 14 новембар 2011 12:12

12,3

8,2

3,8

3,4

4,4

2,9

7,5

4,9

3,9

9,0

Удео земље у светском увозу (%)

Не може се слабити некажњено

Пише: Сергеј Ибрапилов
понедељак, 14 новембар 2011 12:12

4,8

4,3

7,6

7,3

19,3

13,4

3,6

3,5

5,1

3,9

5,8

4,7

Не може се слабити некажњено

Пише: Сергеј Ибрапилов

понедељак, 14 новембар 2011 12:12

3,4

7,0

Удео живља у узрасту од 65 година и више (подаци из 2007)

-

16,5

-

19,9

-

12,6

-

20,0

Не може се слабити некажњено

Пише: Сергеј Ибрапилов
понедељак, 14 новембар 2011 12:12

-

16,0

-

21,3

-

7,1

Али, у овом свету не може се слабити некажњено. Слабљење Запада неће бити постепено и равномерно смањивање степена његовог утицаја са преласком лидерства, у удаљеној перспективи, на друге земље (Кину и Индију). Напротив, процеси поновне расподеле “тежишта” у свету, носиће нелинеарни карактер. “Нелинеарност” посебно означава то, да ће бити тешко прогнозировать догађаје, и немогуће предвиђати унапред њихов резултат. Сваког момента, релативно невелико погоршавање ситуације може да изазове оштру, непропорционалну реакцију друштва и падање у понор. При томе, ефикасност контрамера, може се показати безначајном.

Опет, као и током Другог светског рата, борба се води на далеким прилазима Европи – у муслиманским земљама Азије и Северне Африке. За сада, далеко од Европе, али *само за сада* (наш курзив, прим. Н.В.). Видимо растућу дестабилизацију политичке ситуације у исламским земљама, које су тесно повезане кооперацијским везама са Великом Европом и САД.

Криза у исламским земљама света – последица и предзнак кризе Запада

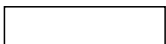
Већина исламских земаља, током векова, копирала је форму државног уређења од западних земаља, налазећи се под њиховим снажним идејно-политичким и економским утицајем. Та форма руковођења и уставног уређења није разрађена и укореењена, и зато се налази под претњом у случају раскида исламских земаља са Западом – одступања од западног пута развоја цивилизације.

Муслимански исток је тесно повезан са Западом, и економским спонама, и политичким уређењем. Политички режими су стварани средином XX века, углавном под утицајем западних идеја и политичке праксе. Лидери који су повели, средином XX века, земље Истока ка рушењу традиционалног система организације живота, налазили су се под врло јаким упливом западних догми национализма и социјализма. И данас је политичка елита земаља муслиманског истока тесно повезана са Западом.

Али, током 2000-их година, у земљама исламског истока, ми видимо јачање политичке нестабилности. Данас, у 27 од 49 исламских држава, политички систем се налази у стању неравнотеже. Централна власт или уопште не контролише територију државе, или је ефикасност те контроле ниска. У тим земљама пребива главни део популације исламских земаља.

Табела бр. 2

Стање политичке стабилности у државама “исламског света”

Исламске земље, у којима се дешава тежак политички или оружани конфликт

Исламске земље, у којима нема суштинског конфликта

Не може се слабити некажњено

Пише: Сергеј Ибрапилов
понедељак, 14 новембар 2011 12:12

Авганистан, Алжир, Бахреин, Бангладеш, Чад, Џибути, Египат, Еритреја, Гвинеја, Индонез

Албанија, Азербејџан, Брунеји, Буркина Фасо, Коморска острва, Гамбија, Иран, Јордан, Ка

Укупно, земаља

27

22

Укупно становништво

(мил. људи)

1069,9

346,6

Идеологија и криза Запада

Последњих деценија, Запад се одрекао традиционалних политичких доктрина – социјализма и национализма, што није могло да се не одрази на односе са тим земљама у развоју, где су се под паролама социјализма и национализма, већ неколико деценија градиле државе. Либералан правац претворио се за прозападне режиме Истока у издају.

У широком смислу, глобализација и либерални капитализам задају ударац националној самосвести. У то исто време, на национализму се држи свака савремена држава, а од ефикасности државе зависи ефикасност економије. Глобализација врши утицај на све регионе света, али њен свуда демонстриран утицај манифестује се са различитом брзином. Прво су пали политички режими у исламским државама. Они су пострадали пре других зато јер национализам и социјализам овде нису “завичајне”, и релативно су нове доктрине, које се нису довољно укорениле у умовима и срцима.

Средином XX века, крах колонијалног система у исламским земљама пратило је формирање националне државе са свим атрибутима – националном бирократијом, оружаним снагама, полицијом, законодавством, системом судског поступка... Најчешће, на челу национално-ослободилачке борбе, а потом, после стицања слободе, на челу државе, појављивали су се људи, који су стекли световно, западно (или совјетско) образовање, налазећи се под идејно-политичким утицајем социјалистичке или националистичке идеологије. Од 48 исламских земаља 31 стекла је независност у периоду распада колонијалног система, од краја четрдесетих до почетка седамдесетих година. Ова епоха стварања националних држава може да се окарактерише као време “националног романтизма”, када су идеје националне државе, импортоване са Запада, и раније туђе већини становништва, усталасале “Трећи свет”.

Ипак, данас се продубљује криза националне државе у исламским земљама. Узрок је у слабости идеје национализма у свести становништва и у локалној политичкој пракси. Корени национализма, без којег је немогућа борба за национално јединство, у свету ислама нису дубоки, и као правило, унешени су са стране, са иностраним образовањем и световним мишљењем.

Радикалне исламске групације, чији утицај расте, уопште не признају легитимитет националних држава и влада. Али, не само оне. За многе друге муслимане, легитимитет националних држава јесте споран, што значи да за њега нема смисла борити се. Ово изазива латентну, пузећу деструкцију структуре друштва, а потом и државе.

Реакција одбијања

Савремена етапа развоја капитализма, створила је дубоке и тешко решиве интраперсоналне и интерперсоналне конфликти, а такође конфликт интереса “просечне” личности са интересима друштва и државе. И засебни индивидуум, и западно друштво у целини, трагају за прихватљивим излазом. Свој излаз траже и незападна друштва, увучена, ипак, у орбиту утицаја савременог капитализма. За својим путем трагају и исламске земље. Засад, идеје које сусрећу највеће симпатије у свету ислама, нису откриће нечег новог, већ повратак традиционалним вредностима, утемељеним пре много векова. Одвија се препород интереса за религију. Суштински, растући фундаментализам јесте алергијска реакција, реакција одбијања на те опасности које носи турбулентност савременог капитализма.

Овај пут има своју цену. Исламизација друштва посебно подразумева повратак традиционалних интерперсоналних односа, прецизно регулисаних Кураном, што је тешко ускладиво са постојањем савремених политичких институција. Ислам убрзава деструкцију националне државе и у муслиманским земљама, и у муслиманским регионима неисламских земаља. Узрок је у томе, што су у постулатима религије задане властита социјализација личности и властита социјална структура друштва, које имају мало тога заједничког са типом личности и социјалном структуром, које су неопходне за институције националне државе.

За искрено верујуће муслимане (не обавезно “радикално расположене”), исламска концепција политичке заједнице базира се на религији. Проблем је у томе, што је практично свака држава, чак и она насељена само муслиманима, данас саграђена на неисламским принципима. А са становишта ислама, деструкција државе, која је заснована на неисламским вредностима је дозвољена, чак и пожељна.

Многи муслимани захтевају деструкцију националне државе, која је подигнута на неисламским вредностима. И пре свега, деструкцију тих националних држава које су насељене муслиманима. Само на олупинама тих националних држава, може бити подигнута “исламска држава”, коју изискује Куран, и које за сада нема у савременом свету.

На тај начин, ми данас видимо како се спремају за одвајање од Запада исламске државе, које са њим тесно сарађују. Ослобађање исламских држава од утицаја Запада одвија се под барјаком исламизације, раста религиозне свести друштва у форми разарања националне државе. Деструкција држава у исламском свету убрзаће сазревање економских проблема и продубиће кризу Запада која започиње.

Превео и приредио са руског – Небојша Вуковић

Извор – <http://www.apn.ru/publications/article25047.htm>